

Tillgängliggörande av mätvärden

Bakgrund

Från den 5 januari 2025 gäller nya EU-regler för hur företag ska ge kunder tillgång till sina mätvärden.

Enligt elmarknadsdirektivet ska slutkunden ha tillgång till sina mätvärden för att kunna anpassa sin energianvändning, erbjuda sin flexibilitet och sänka sina elkostnader. Under 2025 förbättras möjligheterna för slutkunderna att få tillgång till mätvärden genom den genomförandeförordning som EU-kommissionen har beslutat om.

Nya EU-regler och Ei:s förslag på hur de genomförs

Reglerna i genomförandeförordningen gäller för alla medlemsländer och måste följas av företagen från att de träder i kraft den 5 januari 2025. För att förordningen ska kunna tillämpas fullt ut behöver den kompletteras med nationella bestämmelser.

Ökad kundnytta

Redan idag finns nationella krav i lag, förordning och föreskrifter som innebär att elnätsföretag ska tillgängliggöra mätvärden för slutkunderna och för de företag som slutkunderna utsett. De nya reglerna innebär flera förändringar.

Slutkunden ska kunna ladda ner sina egna mätvärden i ett användbart format från elnätsföretagets internetbaserade kundportaler.

Slutkunden ska kunna begära att elnätsföretaget ska börja, eller sluta, skicka mätvärden till utvalda energitjänsteföretag.

Slutkunderna ska få information om hur de ska kunna få tillgång till mätvärden eller dela dessa med ett eller flera energitjänsteföretag.

Slutkunderna ska kunna begära, och utan dröjsmål, få se vilka företag som får, eller har fått, tillgång till mätvärden och när mätvärden har laddats ner.

Elnätsföretagets säkerhetsåtgärder ska anpassas utifrån kundens behov av dataskydd, eftersom kunder är allt från privatpersoner till den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet.

Övergångsperiod

Period 5 januari till 15 juni: Det nationella regelverket är inte klart. Till dess att föreskrifter och EDIEL-anvisningar är beslutade och implementerade ska nuvarande hantering gällande delning av mätvärden tillämpas.

Under övergångsperioden behöver nuvarande energitjänsteföretag dock se över befintliga avtal och därefter meddela elnätsföretagen om exporten ska fortsätta eller upphöra.

Den nya rollen Energitjänsteföretag införs på elmarknaden för att hantera ovan från 1 juni, och den kommer finnas möjlig att registreras samt testas på Edielportalen under våren 2025.

Den nuvarande ombudsrollen kommer att finnas kvar för andra syften än ovan.

Roller

Elanvändare

Elanvändaren kan teckna avtal med ett eller flera energitjänsteföretag

Elproducent

Elproducenten kan teckna avtal med ett eller flera energitjänsteföretag

Elnätsföretag

Elnätsföretaget har tilldelats rollen Tillståndsadministratör

Energitjänsteföretag

Energitjänsteföretaget är definierad som rollen Berättigad part.

Processer

Begäran godkänd av kund

Avtalstecknande: Energitjänsteföretaget tecknar avtal med kund

Anmälan: Energitjänsteföretaget skickar Begäran om tillgång till mätvärden(Z13) till elnätsföretaget

Kontroll: Elnätsföretaget mottager och kontrollerar inkommen anmälan enligt EDIEL anvisningar. Vid godkänd anmälan bekräftar elnätsföretaget detta genom positivt APERAK

till Energitjänsteföretaget. Energitjänsteföretaget meddelar då kunden att signera och godkänna begäran på elnätsföretagets mina sidor

Signering: Kunden loggar in på mina sidor hos elnätsföretaget inom 21 dagar och godkänner de anläggningar som var aktuella vid tillfället för anmälan.

Bekräftelse: Elnätsföretaget skickar Begäran om tillgång till mätvärden godkänts (Z14) för de anläggningar kunden valt att godkänna till Energitjänsteföretaget.

Begäran nekad av kund - aktiv

Kunden väljer att aktivt neka hela begäran (dvs samtliga vid tillfället för anmälan aktiva anläggningar).

Bekräftelse: Elnätsföretaget skickar Tillgång till mätvärden nekats (Z14N) tillståndsstus A13 withdrawn

Kunden väljer att aktivt neka delar av en begäran.

Bekräftelse: Z14 skickas på godkända anläggningar men för nekade anläggningar skickas inget meddelande.

Begäran nekad av kund - passiv

Efter 21 dagar där kunden inte godkänt någon anläggning.

Bekräftelse: Elnätsföretaget skickar Tillgång till mätvärden nekats (Z14N) tillståndsstus A76 timed out

Aktivt avslut av kund hos energitjänsteföretaget

Energitjänsteföretaget skickar Begäran av avslut av rapportering (Z18) till elnätsföretaget. Elnätsföretaget bekräftar begäran genom att skicka Aktivt tillstånd upphör (Z15).

Aktivt avslut av kund via elnätsföretaget

Elnätsföretaget skickar Aktivt tillstånd upphör (Z15) till energitjänsteföretaget enligt kundens begäran

Aktivt avslut av energitjänsteföretags avtal med elnätsföretaget

Elnätsföretaget skickar Aktivt tillstånd upphör (Z15) till energitjänsteföretaget. Detta kan till exempel användas då energitjänsteföretaget inte betalar elnätsföretaget för tjänsten.

Utflytt

Elnätsföretaget skickar Aktivt tillstånd upphör (Z15) till energitjänsteföretaget då elnätsavtalet upphör

Inflytt:

Energitjänsteföretaget kan tidigast på inflyttsdagen skicka en Begäran om tillgång till mätvärden (Z13). Finns det en öppen begäran från Energitjänsteföretaget sedan tidigare kan denna inte användas utan ett nytt meddelande måste skickas.

Utflytt annulleras

Elnätsföretaget har felaktigt flyttat ut en kund från en anläggning och annullerar avslutet. Elnätsföretaget måste då skicka annullering av Aktiv tillstånd upphör (Z15C)

Flyttdatum ändras retroaktivt

Vid inflytt bakåt i tiden, elnätsföretaget skickar mätvärde från tidigare godkänt datum i Z13. Önskar energitjänsteföretaget mätvärden för period före godkänt datum i Z13 behöver ny Z13 skickas som avser historiska värden.

Vid inflytt framåt i tiden, elnätsföretaget bör kontakta Energitjänsteföretaget för att informera om att en ny korrekt Z13 krävs.

Kund med flera anläggningar och godkänner inte samtliga

Elnätsföretaget kommer skicka Z14 på de anläggningar som kunden aktivt godkänt. För övriga anläggningar kommer det inte skickas något meddelande.

Energitjänsteföretaget har inte tecknat avtal med elnätsföretaget

Elnätsföretaget avvisar inkommen Z13.

Kund finns inte hos elnätsföretaget

Elnätsföretaget avvisar inkommen Z13.

Definitioner

Syfte

I Z13 ska energitjänsteföretaget ange syfte till begäran. I de flesta fall används B72, In execution of a contract with the customer (Execution of contract) (Avtal)

Referens till avtal

I Z13 anger energitjänsteföretaget sin kod för det avtal som tecknats med elanvändaren/elproducenten.

Z13 och Z14N (passiv) skickas alltid per kund.

Detta är en ny hantering i elbranschen, ett meddelande har alltså inte någon referens till anläggning. I övriga meddelanden anges dock anläggningsidentitet.

Energitjänsteföretaget får endast reda på anläggningar som kund godkänner

När ett energitjänsteföretag skickar Z13 kommer denna att flagga upp alla aktiva anläggningar på kundens mina sidor. Om kund endast väljer att godkänna en delmängd är det endast denna delmängd som kommer rapporteras tillbaka till energitjänsteföretaget, övriga anläggningar kommer inte att rapporteras.

Tillkommande anläggningar efter att Z13 inkommit men under aktiv period.

Anläggningar som tillkommer under pågående 21-dagarsperiod, till exempel vid en inflytt, kommer inte att gå att lägga till i entt befintligt ärende förfråganom begäran av mätvärden.

För att komplettera med tillkommande anläggningar behöver den berättigade parten inkomma med ny PRODAT Z13, undertyp VH kan användas för att begära historiska mätvärden. Inkommer PRODAT Z13 utan att det finns tillkommande anläggningar för elanvändaren att godkänna ska elnätsföretaget avvisa begäran med PRODAT Z14 N

När är det möjligt att godkänna tidigare ej godkända anläggningar.

PRODAT Z13 som tidigare inte godkänts av elanvändaren kan först efter tidsfristen på 21 dagar begäras på nytt av berättigad part.